

Jätehuollon palvelutaso 2025 - 2030

6549/14.06.00/2024

Kymen jätelautakunta 30.01.2025

Valmistelija: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Jätehuollon palvelutasomäärittelyssä asetetaan vähimmäistaso Kymenlaakson Jäte Oy:n tai kunnan asukkaille ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnalle tarjoamille jätteiden keräys-, kuljetus- ja vastaanottopalveluille sekä neuvonnalle ja viestinnälle. Jätehuollon palvelut tuotetaan asukkailta kerättävillä jätemaksuilla.

Palvelutasokaudella 2025–2030:

- Kunnan järjestämät jätteenkuljetuspalvelut alueella lisääntyvät, mm. Pertunmaan alueen sekajätteiden ja lietteiden osalta sekä omakotitalojen biojätekeräyksen laajentuessa pienempiin taajamiin.
- Uusia sähköisiä asiakaspalveluratkaisuja kehitetään.
- Jäteasemien itsepalvelutoimintojen ja aukioloaikojen kehittäminen vastaamaan kävijämääriä. Kiertävien jäteasemapalveluiden kehittäminen.

Palvelutason 2025-2030 valmistelussa on ollut mukana kuntien edustajista koostuva ohjausryhmä. Palvelutason luonnos on ollut nähtävillä ja siitä on pyydetty lausunnot mm. kunnilta. Kymen jätelautakunta päättää Jätehuollon palvelutasosta.

Esitys Jätehuollon palvelutasoksi 2025-2030 on **liitteenä**.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Jätehuollon palvelutasossa määritellään se, millaisia jätehuoltopalveluja kuntalaisille tarjotaan Kymen jätelautakunnan alueella, johon kuuluvat Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Mäntyharju, Miehikkälä, Pyhtää ja Virolahti. Toiminta-alue muodostuu edellä mainittujen kuntien omistaman Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminta-alueesta.

Jätehuollon palvelutaso määritellään ensisijaisesti kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon osalta, erityisesti asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjen jätehuoltopalveluihin. Palvelutasossa asetetaan vähimmäistaso Kymenlaakson Jäte Oy:n tai kunnan tarjoamille jätteiden keräys-, kuljetus- ja vastaanottopalveluille sekä neuvonnalle ja viestinnälle. Palvelutasossa käsitellään myös Kymen jätelautakunnan toteuttamat viranomaispalvelut.

Viimeksi jätehuollon palvelutasomäärittely on tehty vuosille 2023–2024. Palvelutasokaudesta määriteltiin tarkoituksella lyhyt, koska haluttiin nähdä jätelain muutoksen aiheuttamien toimien vaikutukset palveluihin. Nyt jätehuollon palvelutasoa määritellään vuodesta 2025 vuoteen 2030 saakka. Samalle ajalle on valmisteltu Kymen jätelautakunnan alueen kuntien Jätepoliittinen ohjelma, joka on ylemmän tason ohjaava strateginen asiakirja. Jätehuollon palvelutasoa laadittaessa on otettava huomioon myös se, että palvelut tuotetaan asukkailta kerättävillä jätemaksuilla. Palvelutasoon vaikuttavat lisäksi mm. asukasmäärän pieneneminen ja asutuksen painopisteen siirtyminen kohti keskustaajamia.

Jätehuollon palvelutasosta päättäminen on jätelautakunnan tehtävä lautakuntasopimuksen sekä Kouvolan kaupungin Hallintosäännön 28 §:n mukaisesti. Jätelain mukaan kuntien on järjestettävä jätehuoltopalvelut, ja niiden tulee täyttää jätelain 34 §:n edellyttämät laatuvaatimukset. Tämä tarkoittaa jätehuollonpalveluiden kattavuuden ja laadun vähimmäistason takaamista kaikille asukkaille ja vapaa-ajanasukkaille.

Palvelutaso 2025-2030

Kunnan järjestämät jätteenkuljetuspalvelut alueella lisääntyvät kaudella 2025–2030 kuntien ja jätelautakunnan päätösten sekä jätehuoltomääräysten myötä. Pertunmaan alueella siirrytään huhtikuussa 2025 kunnan järjestämiin kiinteistökohtaisiin sekajätekuljetuksiin ja aluekeräyspisteet poistetaan. Myös lietteiden kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi Pertunmaan alueella. Vappuna 2026 biojätteiden erilliskeräysvelvollisuus laajenee koskemaan myös yli 300 asukkaan taajamien omakoti- ja paritaloja.

Palvelutasokaudella 2025–2030 tullaan palvelutasomäärittelyluonnoksen mukaan kehittämään uusia sähköisiä asiakaspalveluratkaisuja. Kymenlaakson Jätteen Oma-asiointia laajennetaan kaikkien pienikiinteistöjen käyttöön. Muuttuvat jätteenkeräysveloitteet lisäävät etenkin jäteyhtiön asiakaspalveluun tulevien yhteydenottojen määrää. Yhteydenottojen hoitamiseen etsitään uusia ratkaisuja.

Kaudella 2025–2030 jäteasemaverkostoa kehitetään tasapuolisesti vastaamaan kävijämääriä ja kehitetään kiertäviä jäteasemapalveluita, erityisesti pienemmille paikkakunnille. Jäteasemapalveluiden ja -verkoston kehittämisessä huomioidaan, että kuntalaisten perusmaksu säilyy kohtuullisena.

Keskeinen painopiste jäteasemien kehittämisessä vuosina 2025–2030 on jäteasemien itsepalvelutoimintojen ja aukioloaikojen kehittäminen. Jäteasemilla tulee olemaan itsepalveluajan lisäksi myös erikseen määritellyt palveluaukioloajat, jolloin henkilökuntaa on paikalla.

Yksi suuri yksittäinen jäteasemien kehittämistoimi ja investointi vuosina 2025–2030 tulee olemaan Kouvolan uuden jäteaseman rakentaminen Ahlmanintien jäteaseman tilalle.

Ekopisteiden sijaintiin tai palveluihin ei nyt tulevalla palvelutasokaudella esitetä muutoksia, mutta mm. valtakunnallisen Rinki-ekopisteverkoston muutoksia seurataan ja reagoidaan tarvittaessa niihin.

Viestintää ja neuvontaa kehitetään kuljetusmuutoksista tiedottamisen lisäksi myös jätteen synnyn ehkäisyyn ja tietoisuuden lisäämiseen riittämättömistä luonnonvaroista.

Asian käsittely ohjausryhmässä ja Kymen jätelautakunnassa sekä nähtävillä olo ja lausunnot

Projekti alkoi kuntien nimeämän Jätepoliittisen ohjelman ja Jätehuollon palvelutason ohjausryhmän jäsenille sekä jätelautakunnalle suunnatulla Alueellisella jätehuoltoseminaarilla 25.3.2024. Palvelutason muutoksia on käsitelty ohjausryhmän kokouksissa 16.5., 28.8., 18.10. ja 17.12.2024. Palvelutasoon liittyviä asioita on käsitelty myös Kymen jätelautakunnan luottamushenkilöiden sekä Kymenlaakson Jäte Oy:n hallituksen kesken 30.5.2024. Palvelutasoa on käytännössä valmistellut Kymen jätelautakunnan ja Kymenlaakson Jäte Oy:n asiantuntijat.

Kymen jätelautakunta päätti kokouksessaan 26.9.2024 hyväksyä Palvelutason luonnoksen ja asettaa sen nähtävillä ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Palvelutaso oli nähtävillä 9.10.-1.11.2024 välisen ajan. Nähtävillä olosta tiedotettiin Kymen jätelautakunnan nettisivuilla. Kuulutuksesta lähetettiin tieto jokaisen kunnan kirjaamoon. Kuulutuksesta ilmoitettiin myös PK-, Ankkuri, Loviisan Sanomat, Pitäjän uutiset, Iitinseutulehti sekä Nya Östis -sanomalehdissä. Palvelutason luonnoksesta oli myös ruotsinkielinen versio.

Asiasta pyydettiin lausunnot alueen kunnilta. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen jätteenkuljetusyrityksiä, jotka kuljettavat asukkaiden ja kunnan hallinto- ja palvelutoimintojen jätteitä ja lisäksi Omakotiliittoa sekä alueella toimivia kahta vapaa-ajanasukasyhdistystä, joiden yhteystiedot olivat saatavilla.

Asiasta saatiin seuraavat lausunnot:

Kouvolan tekninen lautakunta:

”Edellä kirjoitettu lyhyt kooste palvelutasosta on lähes suora lainaus Kymen jätelautakunnan palvelutasokäsittelyn asiaselostuksesta. Siinä kerrotaan hyvin ja ytimekkäästi, mitä jätehuollon palvelutasoksi tavoitellaan vuosille 2025–2030. Sen perusteella tuleva palvelutaso on hyvin mietitty ja konkreettisesti toteutettavissa. Lisäksi on tärkeää, että asiaa on pohdittu myös jätemaksujen kautta.

Lausuntopyyntöön liitteenä ollut luonnos Jätehuollon palvelutasosta 2025–2030 sen sijaan sekoittaa lukijansa sillä, että teksti kertoo suurelta osin palvelutason nykytilasta. Palvelutason painopistettä tulisi korostaa tekstissä vuosiin 2025–2030. Esim. kohdissa 3.3. – 3.5 (n. 2,5 sivua) on vuosille 2025–2030 kohdistettavaa toimintaa vain 8 rivin verran.

Se, mitä palvelutasosta tms. on jo määrätty aiemmin, joko päätösinä tai lain vaatimuksina, voisi jättää pois tästä palvelutason määrittelystä tai ainakin vähentää sellaisia mainintoja niin, että ne mainitaan vain kerran; esimerkkinä ”biojätteiden erilliskeräysvelvollisuuden laajeneminen 1.5.2026 koskemaan myös yli 300 asukkaan taajamia”, joka mainitaan luonnoksessa (häiritsevän) useasti. Tilannetta ei paranna se, että jossain kohdassa päivämäärän 1.5. sijaan käytetään ko.päivän juhlapäivän nimeä.

Lisäksi olisi toivottavaa, että palvelutason kuvauksessa käytetään samoja termejä kuin lainsäädännössä. Esimerkkinä termi ”kiinteistökohtainen jätteenkuljetus”, jota jätelaista ei tällä hetkellä löydy lainkaan.

Stilistisenä kommenttina todetaan, että palvelutason kirjallinen ulkomuoto on sekava. Tekstiä kirjoitetaan hetkittäin yhden palstan mallilla, kun jo hetken perästä se kirjoitetaan kahden palstan mallilla (ks. esim. kohdat 3.2.1 ja sen alakohdat). Myös otsikkotasojen fontti vaihtelee. Esim. otsikot 2.1–2.3 on kirjoitettu pienillä kirjaimilla, jatkossa muut kakkostason otsikot (3.1 – 3.5) ovat kirjoitettu ISOILLA KIRJAIMILLA. Myöskään ykköstason alle ei oikeaoppisesti voi kirjoittaa tekstiä ilman alaotsikointia, jos tätä tekstiä seuraa myöhemmin kakkostason (esim. 3.1.) otsikko. (Sivulla 7 oleva teksti tulisi siis olla oman alaotsikon alla.)”

Kouvolan kaupungin teknisen lautakunnan lausunto kokonaisuudessaan on **liitteenä**.

Vastaus Kouvolan teknisen lautakunnan lausuntoon:

Palvelutason luonnosta on muokattu hyvin paljon Kouvolan kaupungin lausunnon perusteella. Luonnoksesta on poistettu mainintoja aiemmin voimaan tulleista lain velvoitteista ja vähennetty toistoa. Palvelutasoa on myös muokattu ajankohtaisemmaksi jättäen aiemmin toteutuneita asioita vähemmälle huomiolle. Toki palvelutaso ei voi kokonaan keskittyä uusiin asioihin vaan siinä pitää myös olla mainittuna jo toteutetut ja edelleen voimassa olevat jätehuollon palvelut. Termit on vaihdettu yhdenmukaiseksi lainsäädännön kanssa. Myös kirjallista ulkomuotoa on parannettu. Asiasisältö ei ole muuttunut, mutta toistoa, aiemmin tapahtunutta ja Palvelutasoon kuulumattomia asioita on poistettu.

Kouvolan kaupungilta saatiin myös viranhaltijatyönä hyviä stilistisiä kommentteja mm. Jätehuollon palvelutason ulkoasuun sekä kielellisiin asioihin liittyen. Myös nämä on huomioitu lähes kokonaan asiakirjassa.

Lapinjärven tekninen lautakunta esitti lausunnossaan Jätehuollon palvelutason osalta, että kaksikieliset palvelut tulee huomioida jätehuollon palveluissa ja kustannus- ja yleinen palvelutaso pysyttävä samana.

Vastaus Lapinjärven lausuntoon:

Kaksikieliset palvelut huomioidaan viestinnässä ja neuvonnassa ja myös muissa palveluissa (tasapuolisuus). Tästä on lisätty lausunnon perusteella maininta lukuun 3.3. Viestintä ja neuvonta. Lisäksi lukuun 1. Johdanto on lisätty myös tämän asian perusteella maininta palvelujen tasapuolisuudesta. Jätehuollon kustannukset katetaan asukkailta perittävillä jätehuollon perusmaksuilla ja jätteenkuljetusmaksuilla. Jätetaksasta päättää Kymen jätelautakunta. Palvelut, mm. jäteasemien osalta, suunnitellaan siten, etteivät asukkaiden maksut nouse kohtuuttomiksi. Tämä on mainittu Palvelutasossa luvussa 3.2.1.

Mäntyharjun yhdistymishallitus, Haminan kaupunkikehitysvaliokunta, Virolahden tekninen lautakunta, Pyhtään kunnanhallitus ja Miehikkälän kuntatekniikan lautakunta hyväksyivät luonnoksen tai totesivat ettei siitä ole lausuttavaa tai huomautettavaa.

Kannanotot

Kannanotossa A, esitetään, että toistoa voisi vähentää. Lisäksi kustannusvertailu ns. yhteiskeräyspisteen ja pihasta noudon välillä tarvitaan. Kannanotossa ehdotetaan myös, että asiakirjoihin lisättäisiin menettely siitä, miten toimitaan, jos jokin kiinteistö laskee jätevetensä luontoon.

Vastaus kannanottoon:

Toistoa on vähennetty. Alueen jätteenkuljetus perustuu kiinteistöittäiseen kuljetukseen. Yhteiskeräyspisteet kuuluvat vain kiinteistöille, joiden jäteastialle ei pääse jäteautolla. Kiinteistöittäinen kuljetus tulee asukkaalle, joka lajittelee jätteensä, halvemmasi kuin yhteiskeräyspiste. Vertailu ei palvelutasomäärittelyssä ole tarpeen. Jos jokin kiinteistö laskee jätevetensä luontoon, asia kuuluu ympäristönsuojeluviranomaiselle ja poliisille, ei siis Jätehuollon palvelutasoon, vaikka tärkeä asia onkin.

Lausuntojen perusteella viranhaltijatyönä muokattu luonnos vietiin ohjausryhmän kokoukseen 17.12.2024. Kokouksessa ohjausryhmä päätti hyväksyä muokatun luonnoksen ja lähettää sen päätöksentekoon Kymen jätelautakuntaan.

Lisätietoja: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi

Jätehuoltopäällikön ehdotus:

Kymen jätelautakunta päättää hyväksyä esityksen mukaisen Jätehuollon palvelutason vuosille 2025-2030.

Kymen jätelautakunnan päätös: